

LSD

Vad är det?

LSD (lysergsyradietylamid) är ett synnerligen starkt narkotikum som påverkar mentala funktioner och sinnesförmåelser. LSD är ett syntetiskt derivat av lysergsyredietylamid, som utvinns av sporsäckssvampen mjöldryga. ^[1] LSD absorberas oftast i något annat ämne, till exempel papper eller sockerbitar. Dosen intas oralt. ^[2] Andra metoder är sällsynta. ^[3]

Legal status: LSD är narkotikumklassat. Användning, inköp, försäljning och innehav är förbjudet i Finland. ^[4] ^[5]

Utbredning och problemanvändning: LSD är sällsynt i Finland: ungefär en procent av befolkningen har provat på eller använt substansen. ^[6] LSD eller liknande rusmedel uppges sällan som skäl till att man sökt sig till missbrukarvården. ^[7] ^[8] Användningen är oftast av sporadisk natur. ^[3]

Hur verkar det?

LSD verkar genom att fästa vid serotoninreceptorer runt om i hjärnan. ^[1] ^[9] ^[10] Dessa receptorer är av central betydelse för sinnen, minne, känslor och självmedvetenhet. ^[9] Effekten känns av 30–60 minuter efter intag av substansen och kan totalt vara i upp till 16 timmar. ^[11]

Effekten av LSD kan vara mycket individuell. ^[10] Doseringen har stor betydelse, liksom brukarens sinnesstämning, hens förväntningar och miljö. ^[1] Beroende på dosstorlek kan verkningarna variera inte bara i styrka utan också i kvalitet. ^[10]

Psykiska verkningar: LSD påverkar tankeprocesser, sinnesstämningar och sinnen. Under påverkan kan uppfattningen om jaget och verkligheten fördunklas, vid stora doser till och med helt försvinna. LSD försvårar informationsbehandling, kommunikation och logiskt tänkande. Betydelsen av tid och rum kan förändras: några minuter kan kännas som om flera timmar hade gått, och brukaren kan känna att hen smälter in i sin omgivning. Substansen framhäver de känslor och tankar som just då ligger överst. Känslorna kan svänga från ytterlighet till ytterlighet. Sinnena skärps vanligen och kan också uppgå i varandra (synestesi). ^[1] ^[2] ^[9] ^[10] ^[11]

I många sammanhang klassas LSD som en hallucinogen, eftersom substansen påverkar visuella sinnesförmåelser. Egentliga hallucinationer är trots allt sällsynta och har för det mest samband med stora doser. ^[2] ^[10] Ofta används därför klassificeringen "psykededelia", dit utöver LSD hör till exempel psilocybin, meskalin och ayahuasca. ^[10]

Fysiska verkningar: De fysiologiska verkningarna av LSD är obetydliga. Under användning kan kroppen bli varm, hjärtfrekvensen för snabbas och blodtrycket stiga. Svindel, dåsighet och illamående är ganska vanligt förekommande. Pupillerna kan vidgas. ^[2] ^[3] ^[11] Totalt sett liknar verkningarna av LSD ruseffekten av svamp.

Medicinsk användning: På 1960-talet undersöktes möjligheterna att använda LSD som psykiskt läkemedel. På 2000-talet har intresset på nytt vaknat. ^[10] Användning av LSD har undersökts bland annat i vården av ångest i samband med allvarlig sjukdom ^[12] och alkoholism. ^[13] ^[10] Men dessa undersökningar, som är beroende av tillstånd, har genomförts i kliniska, övervakade och trygga förhållanden: LSD är i Finland ett olagligt rusmedel och ska inte utnyttjas som läkemedel vid egenvård.

Huvudsakliga risker

Akuta risker: Upplevelsen av att jaget är förlorat och verkligheten splittrad kan leda till ångest, skräck och panik. ^[1] ^[11] LSD tenderar också att lyfta undermedvetna tankar, känslor, minnen och traumor till ytan. Detta är inte i sig farligt, men LSD kan förvärra problem med den mentala hälsan eller leda till psykos för dem som löper stor psykosrisk. ^[2] ^[3] Sinnesvillor som orsakats av LSD kan återkomma som flashback till och med månader efter att substansen användes. ^[14] Kritiska uppfattningar om sambandet mellan LSD och psykiska problem och psykos har också framförts. ^[15] ^[16]

Den LSD-påverkade personen har förändrad verklighetsuppfattning och kan vara benägen att skada sig själv eller sin omgivning. Olycksrisken är stor, i synnerhet om rusmedlet används på offentlig plats eller utan övervakning av någon som är nykter. ^[10]

Risker med blandbruk: I synnerhet blandbruk med stimulerande substanser, såsom amfetamin, bör undvikas på grund av deras verkningar som höjer risken för psykos.

Risker med riklig användning: Långvarig användning av LSD har inte konstaterats ha fysiska eller psykiska skadeverkningar. ^{[10] [15]}

Beroende: LSD orsakar inte fysiskt beroende och därmed inte heller abstinenssymptom. Det är sällsynt att psykiskt beroende utvecklas. ^{[2] [3] [9] [10]} Med upprepad användning växer tolerans mot LSD och andra psykedelia mycket snabbt, om användningen fortsätter flera dygn i följd. Toleransen återställs emellertid inom några dygn. ^{[2] [3] [10]}

Användning under graviditeten: För säkerhets skull är det bäst att undvika LSD under graviditeten eftersom substansens verkningar på fostret och graviditeten är okända. ^[2]

Hur kan riskerna minimeras?

Det är alltid riskabelt att använda rusmedel. LSD är ett synnerligen starkt rusmedel med långvariga verkningar: om man beslutar sig för att testa substansen borde försök till en början göras med en ytterst liten mängd. Med växande dosering växer också risken för negativ effekt. ^[2] Olika människor reagerar dessutom mycket olika på samma rusmedel och doser.

LSD ska inte användas om det finns en misstanke om latenta problem med mentalhälsan och/eller psykosrisk. ^[2] Vid en lindrig panikattack hjälper det att prata lugnt och vänta. ^[1]

Verkningarna av LSD och liknande rusmedel är särskilt känsliga för brukarens sinnesstämning och den miljö i vilken substansen intas. ^[3] I praktiken betyder detta att intag av LSD i negativ sinnesstämning, orolig miljö och otryggt sällskap med stor sannolikhet leder till negativa upplevelser. Bästa sättet att minimera riskerna i samband med LSD är därför att endast inta substansen i trygg och lugn miljö, och helst inte alls. Bekant sällskap ger trygghetskänsla och bidrar till att förhindra olyckor. ^[2]

link

Källor ►

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/snabbinfo/lsd>